

Intrarea mică

La Sfânta Liturghie ne adunăm în Biserică pentru a ne înălța în Împărăția lui Dumnezeu. Înaintarea noastră, conduși de Mântuitorul Iisus Hristos care vine în mijlocul nostru și ne duce în Împărăția Sa, este exprimată simbolic în ritualul liturgic numit *Intrarea mică* sau *Vohodul mic*.

În rânduiala de astăzi Intrarea mică constă în purtarea solemnă a Evangheliei de către diacon sau preot, prin mijlocul credincioșilor, intrarea în altar prin ușile împărătești și așezarea acesteia pe Sfânta Masă. Acest ritual concentrează în sine două acțiuni distincte în Biserica primară și anume: intrarea clerului și a credincioșilor în biserică și pregătirea pentru citirea Evangheliei.

Biserica ce înaintează spre Împărăția lui Dumnezeu

Până în secolul al VII-lea d.H. Sfânta Liturghie începea odată cu intrarea în biserică, în procesiune, a clerului și a credincioșilor. La ușile bisericii episcopul sau preotul protos (întâistător) rostea cu voce tare rugăciunea intrării, credincioșii răspunzând cu „*Amin*”.

Cele mai vechi manuscrise ale Sfintei Liturghii cuprind o rugăciune a intrării, specifică Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur, ce exprimă cu claritate sensul intrării în biserică și al Sfintei Liturghii în general: „*Binefăcătorule și Ziditorule a toată făptura, primește Biserica ce înaintează (s.n.), împlinește ceea ce este spre folosul fiecăruia, du-ne la desăvârșire și fă-ne vrednici de Împărăția Ta. Cu harul și cu iubirea de oameni ale Unuia Născut Fiului Tău cu care ești binecuvântat împreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor*” .

„*Biserica ce înaintează*” spre Împărăția lui Dumnezeu este în mod evident reprezentată de clerul și credincioșii ce intră în locaș pentru săvârșirea Sfintei Liturghii. Liturghia însăși este o înaintare a Bisericii spre împărăție. Dar, deși suntem chemați cu toșii, pentru a intra în împărăție avem nevoie de „*haină de nuntă*” (Matei 22, 11) adică de virtutea care să ne împodobească sufletul, trebuie să fim desăvârșiți. Starea de desăvârșire și, implicit, vrednicia de a intra în împărăție, nu le putem dobândi cu puterile noastre ci „*cu harul și cu iubirea de oameni*” ale lui Hristos, Mântuitorul nostru, care ne-a deschis calea spre Împărăția Sa și ne conduce în ea.

Apropierea de Sfânta Masă - simbol al intrării în cer

După secolul al X-lea se va generaliza utilizarea rugăciunii specifice inițial Liturghiei Sfântului Vasile cel Mare, rugăciune pe care o folosim până astăzi la ambele Liturghii: „*Stăpâne Doamne Dumnezeul nostru, Cel ce ai așezat în ceruri cetele și oștile îngerilor și ale arhanghelilor spre slujba slavei Tale, fă ca împreună cu intrarea noastră să fie și intrarea sfinților îngeri care împreună cu noi slujesc și împreună slăvesc bunătatea Ta. Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor*”.

La Sfânta Liturghie se împlinește cuvântul Mântuitorului că vom vedea cerurile deschizându-se și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se peste Fiul Omului (Ioan 1, 51). Chiar mai mult, intrăm și noi în cer unindu-ne cu îngerii în slujirea lui Dumnezeu potrivit îndemnelor venite din tronul dumnezeirii: „*Lăudați pe Dumnezeul nostru toate slugile Lui*” (Apoc. 19, 5).

Punând în paralel cele două rugăciuni ale intrării care erau utilizate concomitent, una la Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, alta la Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, și erau rostite de către protos la intrarea în locaș, este evident că rugăciunea actuală nu se referă numai la cler ci și la credincioșii care sunt împreună-slujitori la Sfânta Liturghie. „*Intrarea noastră*” despre care se

vorbește în rugăciune este intrarea Bisericii în Împărăția lui Dumnezeu împlinită simbolic prin intrarea clerului și a credincioșilor în locaș, continuată cu intrarea clerului în altar prin ușile împărătești și apropierea de Sfânta Masă. Esența intrării constă tocmai în apropierea de Sfânta Masă pentru că aceasta este „*simbolul lui Hristos și al împărăției lui Hristos. Cina la care Hristos ne adună pe noi, este jertfelnicul care unește pe arhieru cu jertfa, este Cerul*”.

Purtarea Evangheliei - sinteză a lucrării mântuitoare a lui Hristos

Din secolul al IX-lea Intrarea mică se va restrânge la intrarea clerului cu Sfânta Evanghelie în altar, rugăciunea intrării fiind rostită înaintea ușilor împărătești. Se unesc astfel două acțiuni distincte mai înainte și anume intrarea în biserică și aducerea Evangheliei în adunarea euharistică în vederea citirii din ea. Accentul va cădea de acum pe purtarea solemnă a Evangheliei prin mijlocul credincioșilor și așezarea ei pe Sfânta Masă, act cu o profundă încărcătură simbolică. Evanghelia Îl întruhidează pe Hristos al Cărui Cuvânt va fi ascultat în adunarea euharistică, este icoana cuvântătoare a lui Hristos. Purtarea Evangheliei prin mijlocul credincioșilor, intrarea prin ușile împărătești (simbol al ușilor cerului) și așezarea ei pe Sfânta Masă (simbol al Împărăției lui Dumnezeu) exprimă întreaga lucrare mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu Care S-a întrupat și a venit în lume „*ca să lumineze pe tot omul care vine în lume*”(Ioan 1, 9), a trecut prin mijlocul oamenilor pentru a Se face cunoscut și pentru a-L face cunoscut pe Tatăl („*Dacă M-ați fi cunoscut pe Mine și pe Tatăl Meu L-ați fi cunoscut*” - Ioan 14, 7) și a-i conduce astfel în Împărăție .

Sfințenia - condiție a intrării în împărăție

Ritualului Intrării mici i s-au adăugat în decursul timpului elemente care vin să-i întărească semnificația simbolică. Pe la sfârșitul secolului al XII-lea, în perioada în care s-a renunțat la rugăciunea specifică mai înainte Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur, după rugăciunea intrării se adaugă o binecuvântare rostită de către protos: „***Binecuvântată este intrarea sfinților Tăi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.***”

Această binecuvântare vine să completeze rugăciunea intrării în sensul reliefat de vechea rugăciune și anume că intrarea în Împărăția lui Dumnezeu și împreună-slujire cu îngerii presupun sfințenia. Sfințenia este împlinirea umanului și ființa Bisericii. Numai intrarea celor sfinți, celor sfințiți de Hristos și conduși de El, este binecuvântată, ceilalți vor fi aruncați afară (Matei 22, 11).

Sufletul treaz și trupul drept

Ridicarea Evangheliei și exclamația „***Înțelepciune, drepti!***” este o mărturisire a prezenței lui Hristos și o atenționare asupra felului în care trebuie să-L întâmpinăm: cu sufletul deschis spre primirea Înțelepciunii supreme și cu trupul drept, în stare de veghe. „*Care este această înțelepciune cu care se cuvine să luăm aminte la Sfintele Taine? Sunt gândurile ce se cuvine să le avem în timpul sfintei slujbe și cu care trebuie să privim și să ascultăm cele ce se săvârșesc și se rostesc, gândurile cele pline de credință, cele ce nu au nimic omenesc într-însele.(...)* Exclamația ***Drepti!*** ne cere ca noi, care ne apropiem de Dumnezeu și de Sfintele Taine să fim în stare de veghe și nu de lenevire, ci cu înfiorare și cu toată cucernicia să petrecem această convorbire cu Dumnezeu; iar cea dintâi dovadă a râvnei noastre este statura dreaptă a corpului, adică să facem aceasta nu stând jos ci în picioare. Aceasta e ținuta celor ce se roagă”.

Închinare Mântuitorului Iisus Hristos

Credincioșii răspund îndemnului de a-L primi pe Hristos cu toată cucernicia prin cântarea:
„*Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos. Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți (Cel ce ești minunat întru sfinți), pe noi, cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.*”

Inițial era un verset din psalm (Psalmul 94, 6) care a fost adaptat ulterior hristologic și i s-a adăugat, din secolul al XI-lea, refrenul „*Mântuiește-ne pe noi...*”. Cântând acest răspuns, întreaga adunare se închină și cade duhovnicește în fața lui Hristos cerându-I mântuirea, adică intrarea în Împărăția Sa, cu conștiința că numai prin mila Sa, a Celui ce a înviat din morți și este minunat întru sfinții Lui, se poate realiza acest lucru.

Unirea cu sfinții în rugăciune

Troparele și condacele rânduite a fi cântate după așezarea Evangheliei pe Sfânta Masă ne pun în față evenimentele mântuitoare și sfinții de care ne leagă perioada liturgică în care ne aflăm, ziua calendaristică (sfântul zilei) și locașul în care se săvârșește slujba (hramul). Aceste evenimente mântuitoare ne-au deschis calea spre Împărăție iar sfinții ne sunt înainte-mergători. Intrând în dimensiunea veșniciei Împărăției lui Dumnezeu în care limitele temporale și spațiale sunt depășite facem pomenirea lucrării mântuitoare a lui Hristos unindu-ne în rugăciune cu Maica Domnului și cu sfinții. Suntem pregătiți astfel să contemplăm sfințenia lui Dumnezeu prin intonarea trisaghionului.